

Dr. Marczell Mihály:

II. rész: SZILVESZTER ESTJE és ÚJÉV REGGELE

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

14. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
I. beszédlánc címe: Az isteni Gondviselés aranyfonala	4
1. (Szilveszter) beszéd: A múltam aranyfonala	4
2. (Újév) beszéd: Az isteni Gondviselés aranyfonala	5
II. beszédlánc címe: Isten háza	6
1. (Szilveszter) beszéd: A nyitott kapu háza	6
2. (Újév) beszéd: Az ajándékvételre hívogató nyitott kapu	7
III. beszédlánc címe: Óraütesek	8
1. (Szilveszter) beszéd: A Szilveszter est utolsó óraütese	8
2. (Újév) beszéd: Az Újév első óracsejése	8
IV. beszédlánc címe: A mondattan írásjelei	9
1. (Szilveszter) beszéd: A pont	9
2. (Újév) beszéd: A pontok	10
V. beszédlánc címe: Képek, kontúrok a lélek szentélyében	10
1. (Szilveszter) beszéd: Gyűjteményeim	10
2. (Újév) beszéd: Jövő szentély-értékeim	10
I. beszédlánc címe: Évforduló éjszakáján	11
1. (Szilveszter) beszéd: Visszatekintés pillanata	11
2. (Újév) beszéd: Az előretekintés varázslata	11
II. beszédlánc címe: Temetés és feltámadás	11
1. (Szilveszter) beszéd: Az éjféli kongatás	11
2. (Újév) beszéd: A feltámadás ezüstharsónája	11
III. beszédlánc címe: Záróakkordok és a violinkulcsok	11
1. (Szilveszter) beszéd: Az élet záróakkordjai	11
2. (Újév) beszéd: Az Újév violinkulcsa	11
IV. beszédlánc címe: Az élet szövőszékénél	12
1. (Szilveszter) beszéd: Az emberi élet termelése	12
2. (Újév) beszéd: A szálak fonódása	12
I. beszédlánc címe: Önértéklés	12
1. (Szilveszter) beszéd: Mennyit dolgoztam?	12
2. (Újév) beszéd: Mennyit akarok dolgozni?	12
II. beszédlánc címe: Az életem törzskönyve	12
1. (Szilveszter) beszéd: A végzett munka feljegyzései	13
2. (Újév) beszéd: A tervek felvázolása	13
III. beszédlánc címe: Idők Ura Istene	13
1. (Szilveszter) beszéd: Múlандó dolgok értéke	13
2. (Újév) beszéd: Jézussal töltött évek értéke	13
IV. beszédlánc címe: Lélekszentélyem beszéde	13
1. (Szilveszter) beszéd: A magány szava	13
2. (Újév) beszéd: A jövő képzelete	13
I. beszédlánc címe: „Te Deum” – „Veni Sancte”	14
1. (Szilveszter) beszéd: „A Te Deum embere”	14
2. (Újév) beszéd: „A Veni Sancte embere”	14
II. beszédlánc címe: A határok kérdése	14
1. (Szilveszter) beszéd: Az életszakaszok lezárása	15
2. (Újév) beszéd: Az új életszakasz megnyitása	15
III. beszédlánc címe: Az évek mesgyéjén	15
1. (Szilveszter) beszéd: A zárszámadások	15
2. (Újév) beszéd: A tervezgetések	16
IV. beszédlánc címe: Az életkapuk	16
1. (Szilveszter) beszéd: A záródó kapuk küszöbén	16
2. (Újév) beszéd: A nyíló kapuk küszöbén	16

V. beszédlánc címe: A nagy természet szava	17
1. (Szilveszter) beszéd: Az alkonyba hajlás gyászdala.....	17
2. (Újév) beszéd: Az új életre fakadás örömeke	17
VI. beszédlánc címe: Az Isten adta felelősség.....	17
1. (Szilveszter) beszéd: A múltra – ítéletet	17
2. (Újév) beszéd: A jövőre kötelességet ír elő	18
VII. beszédlánc címe: A hű szolga boldogsága	18
1. (Szilveszter) beszéd: Az atyai házban.....	18
2. (Újév) beszéd: A szolgálat boldogsága.....	19

A II. rész főként olyan 2-2 beszédből álló **láncokat** akar közölni, amelyek a **Szilveszter estét és az Újévet egybefoglalják**. Természetes, hogy azok a szónokok forgathatják kisebb-nagyobb haszonnal, akik mindkét alkalommal beszélnek. De azok is meríthetnek belőlük, akik egy alkalommal szólnak, mert a két beszédvázlatot összeforraszthatják. – Azt világosan kell látni, hogy ilyen alkalmakkor a vég és a kezdet, az életvég és a végnélküli életkezdet, Jézus nevének irányító jellege stb. juthat szóhoz... Lássuk most ezeket egyenként.

I. beszédlánc címe: Az isteni Gondviselés aranyfonala

Ez a beszédlánc azt akarja elérni, hogy erős hittel kapcsolódjunk a Gondviselésbe. A múlt igazolta erejét, a jövő biztosítsa értékét. Az egyik a múltban akarja feltalálni a Gondviselést, a másik pedig a jövőben akarja meglátni az égből leereszkedő aranyfonalat...

1. (Szilveszter) beszéd: A múltam aranyfonala

(Dogmatikus beszéd: A Gondviselés) – (1940)

Bev.: Amikor a művészi értéket játszó színpadon összehull a függöny és a nézősereg érzéshulláma tapsokban robban életté, akkor együttérzésben egybehangolt közönség ünnepli az eseménypergés csillogó diadalát. Igaz, hogy a néző csak kívülről szemléli az eseménypergés csillogó diadalát, mégis olyan pillanatnyi elragadtatás ez, mely a végigélt eseménysor és a bennünk támadt lelki megemeltség örömujjongása. – Az ember egyéni története, majd az emberiségnek egyetemes élete az isteni színjátéknak egy-egy felvonása. Az év végén lezárul a függöny, és az áhítatos nép az Úr színe előtt akarja elzengeni a „Te Deum”-ot. Ezt pedig azért teszi, mert a jól végződő életszakasz nyomán robban ki az ember lelkéből a hálás köszönet imádsága. Az elpergett év zsúfolt eseményei – egyetemes, vagy egyéni jellegűek. De annyi bizonyos, hogy itt vagyunk, erősödünk és így hálánk zengésére megjelentünk. Igaz ugyan, hogy a történések idején gyakran elfelejtettük, hogy egyszerűségünknek is volt diadalmas Pálmavasárnapja és fájdalmas, keserves Getszemáni Kertje, véres Golgotája. Mégis a visszatekintés percében észrevesszük, hogy az öröm és a szenvedés olyan életrészeletek, amelyeknek összefogása a mi egyéni, vagy egyetemes emberi életünk tökéletesedését szolgálja.

1. Mikor éltem a múlt év örömszakaszát?

Talán kevés jutott ebből? Nem szabad elhamarkodva ítélned. „Gyula diák” egyik szilveszteri köszöntőjében a könnyek egyensúlyáról beszél. Azt látta, hogy az öröm fakasztotta könnyecseppek egyforma mennyiségben peregnek a fájdalom sajtolta könnyecseppekkel...

a) Gondolj csak családi körödre... drága gyermekeidre... munkádra... gyakori sikereidre... Támadjanak fel! – De gondolj továbbá arra a szentélyre, amely annyi lelki örömet hozott neked! Emelkedett imáid... égiek leereszkedése... bűnbánat nyomán való felemelkedésed, és a lélek csodás táplálása... Az egyik örömsor a föld zarándokát erősítette, a másik az ég várományosát telítette.

b) De ki ennek igazi forrása? Talán a föld? Vizsgáld jobban és reádöbbsz: hogy az ég. Ki az, aki a napot felvonta az égre? Ki az, aki ételt ad az ég madarainak? Ki az, aki sikert biztosít a fáradozónak? Ki az, aki bocsánatot ad?... Ki, aki táplál?... Az égi Atya, aki a jóság, a szeretet csordulásával örömmre hangol és így életed irányát a derű ömlesztésével a kiteljesülés felé lendítette. Mert vedd észre és ne felejtse el, hogy az életörömök – testi és lelki egyaránt – egy-egy kisebb-nagyobb tényező Istenatyád kezében életed, vagy az emberiség életének kiteljesülésében.

2. Majd kérdezem: mikor éltem a múlt esztendőben a küzdelmek sorát?

Ebben már többet találsz, mert igaz az Írás szava: „Katonasor az ember élete a földön” (Jób 7,1). Ez pedig olyan küzdelem, amelyet nap nap után vív az ember.

a) Harcol az engedetlen földdel. Mennyi munka a kenyérért! A jobb földi életért! A föld megfeszülést követel tőlünk.

b) Harcol engedetlen önmagával is. Testi ösztön, fegyelmezetlen vágyak serege. Hány bukás és gyengeség kísértette ezt az utat!... „...más törvényt tapasztalok tagjaimban: ez küzd értelmem törvénye ellen...” (Róm. 7,23). – De milyen sodra van így az életnek? A naiv azt hiszi, hogy letört. A küzdelemben élő azt gondolja, hogy kimerült. És a visszatekintő ember? A szilveszteri ember? Meglátja, hogy titkos isteni kéz fogja és fonja az élet szárait. Ezeket a küzdelmeket is úgy szövi az élet egységbe, hogy életed teljesebb, erősebb és erényesebb legyen. „...az erő a gyöngeségedben lesz teljessé”

(2Kor. 12,9). És a zsidókhoz így ír szent Pál: „...fussuk meg kitartással az előttünk levő küzdőteret. Tekintsünk föl a hit szerzőjére és bevezetőjére, Jézusra, aki a fölkínált öröm helyett a kereszthalált szenvedte el, a nélkül hogy a gyalázattal törődött volna, s most Isten trónjának jobbán ül” (Zsid. 12,1-2). Itt is kicseng a küzdelmes életjárásnak diadalmas zúgása, melyet azok érnek el, akik Jézusban bízva fáradnak. De ugyanez a gondviselő erő világlik ki Judit fohászából, amely a küzdők bizakodását az Úrba helyezi, midőn így szól: „...hiszen Úr a te neved” (Judit 9,10).

3. Végül kérdezem: mikor éltm szenvedéseim sorát?

Bajok, betegségek, halál, háború, nyomor lép eléd, amely a földi élettel járó szomorú kíséret, vagy egybefonódva követő gyászegyüttes. Szinte megremeg a lelkünk a múlt sok nyomorúságának emlékeitől.

a) Hol volt a messiási ország, amelyet vártunk? Az Úr ígérete így szólt: „Békét teremjenek a hegyek a népek, és igazságot a halmok” (Zsolt. 71,3). – Hol volt a Gondviselés, mikor reánehazedtek a szenvedés napjai? Nem látom, hogyan valósul a Zsoltáros szava: „Az Úr angyala táboroz azok körül, kik őt félik. És szabadulást hoz nekik” (Zsolt. 33,8).

b) Nem tudjátok-e, hogy kísértést szenvedett Mesteretek is, hogy próbára tétecsék? „Akkor a Lélek a pusztába vitte Jézust, hogy megkísértse az ördög” (Mt 4,1). – Sőt arra is gondolnod kellene, hogy vétkeid súlya miatt is reánehazedett az Isten keze. Vajon nem int-e a békétűró Jób mondván: „Bár csak beszélne az Isten veled, és nyitná meg ajkait ellened... Akkor belátnád, hogy sokkal kevesebbet szenvedsz el tőle, mint ahogy bűnöd megérdemli” (Jób 11,5 és 6). – De mi, a Szilveszter estéjén az Urat imádó hívők halljuk az Úr szavát. Értjük próbára tevő, büntetéssel is megemelő szeretetét, mert a lepergő életszakaszból is láttuk, hogy jobbakk lettünk. A földtől jobban elszakadtunk, a lelkiek felé fordultunk és a lelki tökéletesedésben gazdagabbak lettünk (Lásd: statisztika). Íme, az élet partjáról, a hátról visszanezó látja, hogy a gondviselő Atya úgy szőtte életünkbe a sok szenvedést, hogy lemondóbbá, alázatosabbá, tisztábbá, égbe figyelőbbé alakította lelkünket.

Bef.: Íme az Isten csodás irányításának meglátása. Egyéni életünk és embervoltunk fejlődésének egy évi életszakasza a jövő emberének, a jobb embernek életét szolgálta. Az örömet, a küzdelmeket és a szenvedést egybefonó isteni kéz jóra vezette. Mi csak azt érezzük – a küzdelmek és történések perceiben –, hogy események torlódnak; eleinte azt látjuk, hogy reánk nehezednek. De azt nem látjuk, hogy végkifejződésben itt az Isten előrelendítette a világot. Azt sem szabad hinni, hogy mindig a csodák útján vezet az Úr. A természetes élet és a természetfeletti kegyelem kapcsolatánál az az igazság, hogy az utóbbi érdekében aláz, tör és végül mégis csak emel. Az isteni Gondviselés irányítúje – az élet tökéletesedése felé mutat. – Mi tehát a teendő? A múlttal szemben a hála. És a jövőt illetőleg? Arról szóljon a holnap hangja... Egyetlen egyet tegyünk ma! „Te Deum laudamus”-t zengjen az ajkunk, mert életünket gazdagabbá, emelkedettebbé tette az égi Teremtő.

2. (Újév) beszéd: Az isteni Gondviselés aranyfonala

(Erkölcsei beszéd: Újévi fohásunk)

Bev.: Ima az ajkunk dala, hogy segítő legyen az Úr áldása. Ez a fohász azért száll az égbe, hogy az új évben is arany fonálként fusson életünkben a gondviselő Isten szeretete. – De milyen kérésekbe foglaljuk össze ezt a könyörgő áhítóaszt?

1. Önnön serlegünket telítse.

Nem szabad megijedni, idegenkedni attól a gondolattól, hogy az örömek vágya a lélek legősibb megnyilvánulásainak egyike. A „Weltflucht” nem az Evangélium gondolata, de az aránytartás isteni parancs.

a) Legyen boldogsággal telt a házunk. „Bort, búzát, kenyeret” igényelhet az ember.

b) Legyen igényes a lelkem. A tudást, a szépséget, boldogságot áhítózással keresem.

c) Legyen igényes a lelkem. Az örök értékek vonalán: kegyelem a földön és végnélküli boldogság az égben. „Keresétek (először) inkább az ő (Isten) országát (és annak igazságát) és ezeket (mind) megkapjátok” (Lk 12,31).

2. Küzdelmeinket gyámolítsa.

Attól sem rettenek meg, ha az új év a jövő küzdelmek sorát mutatja.

a) Kűszködve kűszködünk (Madách: „Ember tragédiája”). Az Írás szavával: „Katonasor az ember élete a földön, és napjai olyanok, mint a napszamos napjai” (Jób 7,1).

b) Istennel együtt győzedelmeskedjék. „Az Úr szemei vannak azokon, kik félik Őt, és számon tart-

ja az ember minden cselekedetét” (Sir. 15,20). Nem akarom elkerülni a küzdelmet, de elkönyvelni akarnám a győzelmet (Lásd: szt. Ignác vértanú és szt. István diakónus halálát). Istennél minden lehetséges.

3. Szenvedéseinket örök kincsekké értékesítse.

A küzdelmet szenvedések kísérik. Nem minden pillanat a győzelem perce, de a végső diadalig sok a szenvedés fájdalma.

a) Mesterünk útja is a Golgota útvonala. „Most fölmegyünk Jeruzsálembe. Ott a főpapok és az írástudók kezébe adják az Emberfiát. Azok halálra ítélik és kiszolgáltatják a pogányoknak, hogy kigúnyolják, megostorozzák és megfeszítsék őt, de harmadnapra föltámad” (Mt 20,18-19). Azon az úton igen sok volt a szenvedés, és végül megváltó diadalba csendült.

b) Magam is ezt az utat járom. Mert Mesterem szava: „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztyét és kövessen engem” (Mt 16,24).

c) És Mesteremmel járva az örök élet diadalát várom: „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam. Most készen vár az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró, de nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik örömmel várják eljövételét” (2Tim. 4,7-8).

Bef.: Íme, ezeket kérem én Úrattyántól lelkem egész mélyéről. Legyen ez az új év olyan, amilyen az örök új életnek szolgálata és érvényesítése.

*

II. beszédlánc címe: Isten háza

Ez a beszédlánc arra akar hangolni, hogy Isten házát keresve keressük, mert nyitott kapui várnak (Szilveszter este!), hogy állandó kegyelemmel gazdagítsanak (Újév).

1.(Szilveszter) beszéd: A nyitott kapu háza

Dogmatikus beszéd: Isten háza kapui)

Bev.: Tágra nyílnak ma Szentegyházunk kapui, hogy befogadják a hálálkodó nép szent együttesét.
– De ez a szent ház az egyetlen, ahol az Isten vár?

1. Templomunk Istenatyánk földi háza.

Ha megfigyeljük külsőségeit, akkor megállapíthatjuk, hogy a legnagyobb a községben. Sőt azt is mondhatnók, hogy a legszebb az egész határban. De azt is kiemelhetnők, hogy értékét az is növeli, hogy lélekszavakat hirdetnek szolgálói, és lélekéletet sürgetnek és fejlesztenek itt az Isten követői. – De könnyen észlelhetők-e ismertetőjelei?

a) Tártak a kapui. Tártyilag azt látom és így könnyen látogathatom.

b) Hívogat a szentélye. Aki önlelkét vizsgálja, az tényleg megállapíthatja, hogy isteni hang hívta. Itt ugyanis az Úr igéjét hallottad. Idejöttél, amikor a gyóntatószékben bűneidet megvallva bocsánatot kértél. Az Úr asztalánál kiosztott Kenyérrel örök életet akartál szerezni. Tudást nyertél életutakat járó lelkednek. Mindent itt vettél, amivel emberi mivoltodat értékké, szentté, gazdagabbá tetted.

2. De örök életotthonunk Isten szent háza.

Aki az életet csak úgy nézi, hogy az évek, napok, percek egymásután peregnek, az óriási zuhatozás mellett áll és azt veszi észre, hogy a cselekvések a semmibe tűnnek... Aki megsejti, hogy az elmúlt idő lelki cselekvések sora, amelyhez kegyelmet kaptál Istentől, az örökértékűvé tette lélekedben.

a) Annak az év elmúlt napjai nem percek egymásutánja, hanem az élet végső kifejlődésének állomásai, amelyeket örök értékévé Isten háza teremti. Akinek az élete az utcán pereg, annak azt a külső látszatok teszik értékké. De azt is látja, hogy a tettek elmúltával semmiség lett. Eltemetünk minden cselekvést, benyomást. „Amit csak szemem megkívánt, nem tagadtam meg szívemtől semmiféle gyönyörűséget és annak élvezetét sem, mit előkészítettem, és azt tartottam osztályrészemül, ha fáradságom hasznát veszem. Amikor azonban néztem műveimet, valahányat kezem alkotott, és a fáradságot, mellyel oktalanul törtem magamat, láttam, hogy az egész csak hiúság és szélkergetés, és nincs marandó a nap alatt” (Préd. 2,10-11).

b) Aki az Isten házában él, azt látja: a cselekedetekkel az örök élet szent etapjait teremtette bennem az Úr. Imádkozó ember nem a történelem lapjait írja, hanem az örök értékeket jegyzi az élet könyvé-

be... „Gyűjtsetek kincseket a mennyben, ahol se moly, se rozsdá nem emészt, tolvajok nem törnek be és nem lopnak. Ahol a kincsöd, ott a szíved is” (Mt 6,20-21). Akkor az elmúlt év nem annak látszik, mely semmiségbe silányul, hanem úgy, hogy a történelem szent sorait rótták angyali kezek...

Bef.: Imádkozó szent kérésünk legyen: ne úgy lássuk életünket, hogy annalesébe múló tetteket jegyezték, hanem ha az utolsó ítéletkor az angyalok az élet annales-ét nyitják, lapjain angyalok olyan jegyzéseit találjátok, hogy boldogan halljátok az Úr hangját: nyiljatok ég kapui, és lépjétek az Úr házába az Úr megszentelt gyermekei!

2. (Újév) beszéd: Az ajándékvételre hívogató nyitott kapu (Erkölcsei beszéd: Isten ajándékainak osztó helye)

Bev.: Tegnap este arról beszéltünk, hogy ennek a szent háznak jellemző vonása: a nyitott kapu. Ennek a kapunak az a jellege, hogy aki ide betér, az az Isten kegyelmét veszi, a Szeretet Lelkével találkozik és mindig gazdagon távozik. Nincs szentebb, mint az Úrral való találkozás. Nem azért szent, mert történelmi megemlékezés, hanem azért, mert ott akar otthont találni, ahol az Úr Lelkéből erőt merít és így szentül végzi napi feladatát. A Zsoltáros szerint: „Egyet kérek az Úrtól, azért esedezem: hadd lakjam az Úr házában éltetem minden napján” (Zsolt. 26,4). Azért tartja magára nézve is igaznak az írási beszédet: „Te, az Úr, kiválasztottad ezt az épületet, hogy a te nevedet szólítsák benne, és az az imádság és a könyörgés háza legyen néped számára” (1Mak. 7,37). Az igazság azután az, hogy e szent helyről indulva az égi várta küldetésére indul. Vártat az tud állani, aki az Isten kegyelmével hűségesen együtt él. – Élet csak ünnepeken van az Isten házában. Az élet igazi területe a külső világ, ahol mindenki kötelességét teljesíti. De kérdezhetjük az indulás előtt: milyen kincsekkel távozzunk az Isten házából és hogyan tudjuk azokat értékesíteni?

1. Kincsként vesszük az Isten-szeretet Lelkét.

A közelmúlt napok egyikén valaki azt mondta nekem: az évfordulón, az év utolsó estéjén és az Újév hajnalán azért imádkozom, hogy a végső kitartás szent kegyelmével áldjon meg az Isten. – A tétel igen helyes, csak arra kell ügyelni, hogy el ne ködösíttessék a jövő bizonytalanságától, mert aki csak rémeket sejt, abból hiányzik a természetfeletti lendület.

a) Aki Isten kezében látja sorsát, az úgy tekint az életre, hogy áldás és csapás egyaránt a lélek emelésére szolgál. Bízunk abban, hogy Isten Lelke velünk. Az Istennel való találkozásból vesz erőt. „Amilyen bőven részesedünk Krisztus szenvedéseiben, olyan bőven árad ránk Krisztus által a vigasztalás is” (2Kor. 1,5). Isten szeretetének erejével tudok küzdeni. Ez arra hangol, hogy nagyra tartom a lelkiéletet. Akinek valóság az Isten jelenléte a templomban és a lélekben, az megsejti önnön nagyságát...

b) Felébreszti önmagában az istenfűség tudatát. Az megemelődik a föld fölé. Ez is isteni ajándék. Csodásan száll lelkébe az Úr. A Szeretet üt benne tanyát. Isten szent házából, ahol a szeretet gazdagságát veszi, oly ember lép ki a kapun, aki az élet világában a Szeretet erejével állja a vártat...

c) Ennek az a jelentősége, hogy akit Isten Lelke érint, az szeretettel hajol a munka után. Szeméből a szeretet sugárzik. Minden emberben testvért lát. A bűnösben a felemelendőt. A földi dolgok végeségét szemlélve az örök dolgok után vágyik, lelkében szeretet él, ezt a Lélektől veszi és másokra sugározza. Lelke mélyén él az a jó vonás, hogy szórja azokat a kincseket, amelyeket Istenatyjától nyert...

2. Kincsként szórja a szeretet értékét.

A szóró ember lelke tekintetével az ég felé néz és cselekedeteiben az ég felé jár.

a) Égő mécses ő, és így hiába borul reá az éjszaka... Hiába van sötétség, – embertüzek, emberfáklák világítanak. Ez annyit tesz, hogy az Isten házából hazamenő emberek lélektüze az életéjszakák világítói és az élet hevítői. Aki Isten kegyelmét veszi és szórja, a szeretet kincsét szórja, ajándékot kap, melyet gazdagon ad vissza szent tevékenységével.

b) De a fényvilágítás mellett a tettek, a szeretet-cselekedetek szamaritánusa is legyen. Jézusról azt írja az evangélista: „...ahol csak megfordult, jót tett...” (Ap.Csel. 10,38). Tehát a tett az első.

Bef.: Befejezésünk ez legyen: Az Isten házából távozóknak az utolsónak maradjak. Én legyek a kapuzáró, hogy Isten kegyelmével így is áldást tudjak adni a távozóknak. Vidd magaddal Isten kegyelmét, hogy szeretet-ajándékkal isteni követté nemesedjél. És ha az utolsó visszaszólna és azt kérdezné: mit jelent áldó kívánságod? – azt felelném neki: vidd a szeretet Lelkét, hogy úgy tudj dolgozni az életben, hogy színében átváltoztasd a világot és boldogabb évet teremts a szeretet-cselekvések útján. Legyen újévi jelmondatunk: ha cselekedeteinkkel testünk bele is kapcsolódik a földbe, de lelkünk törjön állandóan az égbe!

III. beszédlánc címe: Óraütések

Ez a beszédlánc azt akarná értelmezni, hogy az óraütésekben egek hangját is hallja meg a föld zarándoka.

1. (Szilveszter) beszéd: A Szilveszter est utolsó óraütése (Erkölcsei beszéd: Fakasztó és fakadó életünk) – (1942)

Bev.: Épp úgy kondul, mint a többi, és mégis a múlt temetését jelzi és a szebb jövő születését köszönti... Az emberek viselkedése is ezt mutatja. Itt-ott zajos hangoskodással temetik az elmúló évet és boldog kívánságokkal köszöntik a közeledő esztendő hajnalát... Méltán kérdezhetjük: vajon van-e ilyen különlegesen nagy határt vonó különbség az óraütések között? Annyi bizonyos, hogy kongásuk egyforma. Az évszámjelzés egy számmal előreugró, de a valóságban komoly egyenlőséggel sorakozik bele abba a pergő történelembe, amelyet emberéletnek nevezünk röviden. Az igazság ez: a szilveszteri éjszaka utolsó óraütése a többi óraketyegéssel együtt azt jelzi, hogy minden pillanat a múlt halálát hozva az új élet születésének kirobbanása.

1. A múlt új életfakadási televényünk.

A pillanatok alig mondhatók jelennek. Amint megszülettek, azonnal múlttá lesznek és a jövőbe lépnek. Ez a tény emberéletünk igen jelentős értelmezésére kényszerít bennünket, Reá kell döbbenünk arra, hogy úgy ragad az élet sodra, hogy minden pillanatban más és más formát mutatunk.

a) Ha a reánk ható életbenyomásokat nézzük, azokról is meg lehet állapítanunk, hogy mindig más-sá alakítanak (testi-lelki reáhatások átalakító erejére gondolunk).

b) Ha a saját „én”-ünk munkáját vizsgáljuk, akkor a tudatos előretörések jobbakká, vagy rosszabbakká tesznek bennünket. Így is újak leszünk. – Nincsenek tárgyi évhatárok, hanem állandó az újnak születése. Az igazság tehát az, hogy minden életrengésünkben a szebb jövő lehetősége áll kezünk között. – Csak az a kérdés, hogy mivé születik a jövő életforma?

2. Az új élet szebb és boldogabb alakja örök igényünk.

a) Mi az igényünk? Igényeljük: a világboldogság értelmében a jövőt. Nemzetünk jobbléte érdekében a jövőt. Szűkebb szereteteink életében a jövőt. Végül: saját magunk átalakulása érdekében a jövőt...

b) Mi a szolgálatunk? Az igényeket ugyanis nemcsak áhítózni, hanem a valóságban szolgálni kell. Élettel és tervszerű, odaadó munkával. Első lépése: minden pillanat értékelése. Olyan rezdülés az, amelyből a jövő születik... Második lépése: az „örök tevékenységre” Urunk kegyelmének leedsése. Istennél minden lehetséges! „Istennél semmi sem lehetetlen” (Lk 1,37)... Harmadik lépése: együtt dolgozom az Úrral, hogy a kettős tevékenység állandóan szebb életet teremtő munka legyen. „De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (2Kor. 15,10).

Bef.: Így a szilveszteri óra utolsó csengése leegyszerűsödik a többi pillanat szürke elmúlásával... De hangoskodó és valóságos isteni követként szóló harsonazúgás leszen, mely arról szól és arra kényszerít, hogy az idő pergésébe állított emberéletünket minden percünkben tudatosan teremtsük szebbé és nemesebbé. Ilyen parancsnak hódolatos követése szebb élet születését hozza, amelynek sok-sok egymásba fonódásából tényleg kialakul az emberiségnek áhítózva áhítózott boldogabb új éve.

2. (Újév) beszéd: Az Újév első óracsengése

Bev.: Pohárcsengés ez? – Ez is egy lehetséges forma. Egy a sok közül... De a valóságos élet tartalma mást dalol. – Mit kell csendítenie a lélek első szavának?

1. Jézus nevében kell indulnunk.

a) Keresztelésünk az első...

b) Minden életrezdülésünk a folytatás...

2. Jézus nevében érkezünk.

a) Hová megyünk? – Nem tudják a Krisztus nélkül élők...

b) Hová megyünk? – Valóban tudják a Krisztussal élők. Utolsó eledelünk is az Úr Szent Kenyere.

Bef.: Úgy éljünk, hogy Jézus nevében hazaérjünk!

*

IV. beszédlánc címe: A mondattan írásjelei

Ez a beszédlánc a pont és a pontok egyszerű ötletéből akarná levonni olyan beszédtervezeteit, amelyek az emberi életből megtagadnák a zárást jelentő pontot és egyrészt a felelősség tényét kapcsolnák a lezártnak látszó életesemény-sorra, másrészt minden cselekvést a jövő gyökérzetének, tehát a pontok sorozatának akarnák beállítani az emberi életet... És ezt az egybefonódást a végnélküli élet területére kellene az értelmezésnek kitolnia. – Lássuk most ezeket.

1. (Szilveszter) beszéd: A pont (Erkölcsei beszéd: Tetteink értéke)

Bev.: Kicsi gyermek mondat végén, író ember írása végéhez érvén „pontot” tesz. Ezzel az egyszerű gesztussal azt akarja jelezni, hogy a befejezéshez jutott a gondolat. Az ember azonban, akinek agyát a matematikai elvonás pallérozta, az magasabb rendűen gondolkodik. Ő a pontban nem befejezést keres, hanem egyszerűen részletlezárást, és ebből eredően új sorozat kiindulását akarja jelezni. – Az ember igen gyakran az első és elég felületes elgondolás felé hajlik. Az elvégzett munkáját egésznek tekintti és azt hiszi, ha egy-egy cselekvést végrehajt, azzal életének egyik szakaszára pontot helyezve – véget jelenthet. – De az ilyen gondolkodóval szemben méltán kérdezhetnők: vajon a cselekvések lezárása végleges befejezést és teljes felelősségnélküli lezárást jelenthet-e Isten színe előtt? Nem szabad fedelnünk azt a különbséget – és erről fog szólni a mai beszéd – másképpen látszik a cselekvés emberi ítélettel, és egész más színezetet kap Isten szent színe előtt. Az első – és ez a lényeges különbség – inkább a cselekvések befejezettségét látja, a másik, az isteni ítélet pedig minden egyes cselekvésben az összefüggő, felelősségteljes kapcsolatokban látja az emberi cselekvéseket.

1. Így tehát a pont látszat szerint záró mozzanat.

Mit zár?

- Zárja az élet egy-egy cselekvését. Így egy „életmondat” záró pontjának látszik.
- Zárja az életszakaszokat, és így egy-egy „műnek” tűnik fel.
- Zárja az egész életet, és így az „életmű” befejezését jelenti. – De vajon így van-e ez valóban?

2. Valóban felelősséget hordva – fennmarad.

Minden elgondolásban az az igazság:

a) Emberi, földi értelemben sem zárható végleg sem a cselekedet, sem az életszakasz. Emlékben és felelősségben él.

b) Természetfeletti, Isten előtti elgondolásban elhantolt a „múlt életsorozat”, mert felelősséggel elszámol az ember... Figyelj csak egy könyv, vagy egy cikkírás történetére! Betűsorok maradnak a betűk olvasása nyomán. A toll sercegése után gondolat születik, amely a papírra vetett vonalak alatt rejtőzik. Befejezés ez?... Az írás nyomán lelket nemesítő, vagy lelket élő gondolatok születésével betöltő alakítás... Befejezés ez? Gondolj csak testvér P. Bourget „A tanítvány” című munkájára. A mester gonosz tanítása az ő életében lesz lelket ölő valóság... Vagy gondoljunk a vasmunkás munkájára! Vajon ha a pörölycsapással kialakul, és hídpillérré acélosodik a vas, vajon befejezés ez? A jól elkészített vasgerenda hídvégek erőtartója lesz. A rosszul végzett munka után összeroppan a hídtartó. És ki a felelős?...

3. Végeredményben pedig – a jövő gyökérzetévé alakul.

Ez is minden vonatkozásban igaz.

- Jó, vagy rossz televénye lesz az ember földi életének.
- Boldogságot, vagy kárhozatot hoz az örök életben. Íme: ember életében és Isten előtti felelősségben minden mondattal élő valóság folytatódik...

Bef.: Nincs pont. Sem az egyes eseményben, sem a Szilveszter este záró ünnepében. Az igazság ez: életmozzanatok születnek, életmozzanatok felelősséget hordoznak és a felelős életmozzanatok új és új életfakadást eredményeznek. Csak az Isten tudja törölni és átváltoztatni, örök értékűvé tenni az emberi cselekvéseket. Iparkodjunk tehát úgy tenni itt a hálaadás estéjén, hogy a belső átalakulás kegyével térjünk otthonunkba újabb kezdésre...

2. (Újév) beszéd: A pontok

(Erkölcsei beszéd: Jövő tetteink gyökérzete)

Bev.: Ha tegnap a pontról szóltunk, ma folytassuk a pontok sorozatát. A kissé különösnek hangzó tételt az Újév gondolatkörébe kapcsolva úgy akarjuk drága lelkek elé állítani, hogy kitáruljon előttetek az az igazság, hogy életek minden mozzanata egységes egészet alkot és soha meg nem szűnő végnélküli létbe torkollik. Azt azonban már előre meg kell harsonáznom, hogy a jól vezetett élet belső gyökérzete: Isten kegyelméből és az ember jószándékainak egybefonódásából származik. – Kérdéssé tesszük tehát: az új évben hogyan élhetünk olyan életet, amelyről boldogan mondhatjuk, hogy örök életünk üdvössége és biztosítása?

1. Legyen életünk ősgyökérzete: az isteni kegyelem.

Ez az alapvető tény és természetfeletti életet biztosító isteni erő. Mert milyenné kell lennie a léleknek?

a) Földiekből kell táplálkoznia? – Ez csak a test igénye. Ne légy „homo terrestris”. Ne feledd: „Éljünk tisztességesen, mint nappal, ne lakmározásban és részegeskedésben, ne fajtalanságban és tobzódásban, ne civódásban és versengésben” (Róm. 13,13).

b) A tudás és művészet televényéből kell táplálkoznod. Itt „Akropolisz” és „Athén baglya” a jelleg. De ez eltűnő érték.

c) Az isteni kegyelemből kell televényt nyerned. Ez isteni természet. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek...” (2Pét. 1,4). – Ebből zsendül tavasszá az ember örök élet felé ívelő élete.

2. És Isten kegyelméből alakuljon ki egész életem.

Itt arról van szó: Isten kegyelme és az én emberi munkám útján leszen örök életem szent televénye. Ezt pedig Isten adja. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7).

a) Dolgozom az élet sodrában. Ez az egybefonódás tényén bontakozik. Gondolj az élő Szőlőtökére és a szőlővesszőre. „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5).

b) Értékesíték az isteni kegyelemben. Ez az isteni aranyfonál állandó átszövését akarja jelenteni. Olyan életet, amelyet szt. Pál így jellemez: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

c) És így az örök Újévre készíted elő életedet!

Bef.: A jövő tehát úgy leszen végnélküli boldogságnak már itt szövődő egyik szakasza, hogy az események egy-egy pontja – pontsorrá változik, és a pontsorokat átjáró természetfeletti isteni kegyelem az ember végnélküli életét biztosítja.

*

V. beszédlánc címe: Képek, kontúrok a lélek szentélyében

1. (Szilveszter) beszéd: Gyűjteményeim

(Erkölcsei beszéd: Tetteim)

Bev.: Peregnek a földön a leélt életszakaszról... Mit mutat ez?

1. Ember ítélte életet.

a) Magunk alkottuk.

b) És akkor íteltünk.

2. Isten akkor is ilyennek látta.

a) Isten akkor is így ítélte.

b) Isten most is így ítéli.

Bef.: Az isteni ítélet az igaz.

2. (Újév) beszéd: Jövő szentély-értékeim

Bev.: Wells időgépevel kellene előre röppenni... Mit mutat?

1. Amit vágyaink teremtenek.

2. Amit Isten kegyelme éleszt.

Bef.: Imáink segítenek, hogy vágyaink valóra váljanak.

* *

–Most az előzők végéhez hasonlóan igen rövid **beszédlánc-vázlatpontok** következnek. Céljuk az, hogy ötletet adjanak és így, a szónok teljes szabadságának megőrzésével, irányt mutassanak a két alkalom (Szilveszter és Újév) egybefűzésére.

I. beszédlánc címe: Évforduló éjszakáján

1. (Szilveszter) beszéd: Visszatekintés pillanata

Bev.: Isten előtt...

1. Isten közlése.

2. Ember követése.

Bef.: Isteni kegyelem...

2. (Újév) beszéd: Az előretekintés varázslata

Bev.: Ítélet...

1. Megítélünk.

2. Megítéltetünk.

Bef.: Fontos, hogy Isten szeretetében éljünk!

*

II. beszédlánc címe: Temetés és feltámadás

1. (Szilveszter) beszéd: Az éjféli kongatás

1. Kongó harangok.

2. Feltámadó múlt.

2. (Újév) beszéd: A feltámadás ezüstharsonája

1. Feltámad – a múlt.

2. Felelős – az ember.

3. Rendezendő – a jövő.

*

III. beszédlánc címe: Záróakkordok és a violinkulcsok

1. (Szilveszter) beszéd: Az élet záróakkordjai

1. Változások.

2. Temetések.

Bef.: Döntő döntések...

2. (Újév) beszéd: Az Újév violinkulcsa

Bev.: A zeneműveket a megindulás diktálja. Violinkulcs.

- 1. Milyen az ember igazi életdalának kulcsa?** (Jézus neve!)
2. Milyen azután a dal tartalma?
 Isten kegyelmével gazdagított.
 Bef.: Így boldog az ember.

*

IV. beszédlánc címe: Az élet szövőszékénél

1. (Szilveszter) beszéd: Az emberi élet termelése

- Bev.: Mit termelünk?
1. Látható eredmény?
2. Örök produktum.
 Bef.: Örök értékeink.

2. (Újév) beszéd: A szálak fonódása

- Bev.: Új és új alakok lépnek fel...
1. Minden pillanat újat teremt.
2. Minden újból örököt alkot.
 Bef.: De az isteni kegyelem öröktől benne...

* *

– Ugyancsak összefoglalható a Szilveszter este és az Újév a következő egészen egyszerű, de jól értékesíthető gondolatokban.

I. beszédlánc címe: Önértéklés

1. (Szilveszter) beszéd: Mennyit dolgoztam?

- Bev.: Ebből az isteni igéből induljunk ki: „Úgy tekintetek minket, mint Krisztus szolgáit és Isten titkainak megbízottjait” (1Kor. 4,1).
1. Isten kérdezni és ítélni fog.
2. Magam értékelem magamat.
 Bef.: Most még változtathatom magamat...

2. (Újév) beszéd: Mennyit akarok dolgozni?

- Bev.: Ugyancsak az Írás szavaival induljunk: „Közel van az Úr mindazokhoz, akik segítségül hívják, mindazokhoz, kik őt őszintén segítségül hívják” (Zsolt. 144,18). – Tárgyalásban így osszuk fel a kérdést:
1. Magam erejének teljességével.
2. Isten kegyelmének felhasználásával.
 „Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10).
 Bef.: Állapítsam meg, hogy az ilyen új év az Úr dicséretében fog leperegni. Igaz lesz életem is. S így: „Hirdesse szájam az Úr dicséretét, és minden áldja szent nevét örökkön-örökké” (Zsolt. 144,21).

*

II. beszédlánc címe: Az életem törzskönyve

1. (Szilveszter) beszéd: A végzett munka feljegyzései

Bev.: Idézzük az örök élet könyvét...

1. Elpereg az élet.

„Éveink napjai hetven esztendő ha érnek, vagy nyolcvan esztendő, ha nagyszámúak; azon túl van még, az nyomorúság és fáradalom: mert jön az elernyedés és elsodródunk” (Zsolt. 89,10).

2. De élményei élnek.

a) Isten törvénye él. „Bizony mondom nektek: Míg ég és föld fönáll, egy i betű vagy egy veszőcske sem marad el a törvényből, hanem beteljesedik az egész” (Mt 5,18).

b) Isten törvénye ítél.

Bef.: Ismertessük ezt a múltat és most rendezzük Istennel!

2. (Újév) beszéd: A tervek felvázolása

Bev.: Ismertessük az embert, mint a tervek készítőjét.

1. Magunk szolgálata.

2. Mások szolgálata.

Bef.: Állapítsuk meg: ezek sikerét Isten kegye adja. A tervek felvázoltattak, de Isten a megvalósító, közreműködésünkkel is...

*

III. beszédlánc címe: Idők Ura Istene

1. (Szilveszter) beszéd: Múlандó dolgok értéke

Bev.: Színezzük ezt a képet: félredobjuk a múlt év kalendáriumát...

1. De tetteink kísérnek.

2. És Mesterünk ítéletére várnak.

Bef.: Állapítsuk meg, hogy idők feletti az Isten, és időt álló az emberi cselekedet.

2. (Újév) beszéd: Jézussal töltött évek értéke

Bev.: Isten mellé való szegődés tervével kezdjük. – Így értékelje ezt a megindulást:

1. Mindig segít a Mester.

2. Örök értékeket ad a Mester.

Bef.: Mondhatjuk: így örök érték számomra az idő.

*

IV. beszédlánc címe: Lélekszentélyem beszéde

1. (Szilveszter) beszéd: A magány szava

Bev.: Megrajzolható, hogy magunk vagyunk az Úr házában, ahol behunyt szemmel hallgatjuk a lélek szavát – a múlttól. – Mit beszél?

1. Mérlegeli tetteinket.

2. Mérlegeli értékeinket.

Bef.: Kérjük az Urat, törölje vétkeinket és új kegyelemmel erősítve indítsa tovább életünket.

2. (Újév) beszéd: A jövő képzelete

Bev.: Így folytatandó a gondolat: a temetett múlt az ébredés előtti jövő képét rajzolja elénk... Milyené szeretném jövőmet?

1. Isten terve szerinti önszolgálatban alakulónak.

2. Isten terve szerinti felebarát-szeretetben szórónak.**3. Isten terve szerinti égi Atyámat szolgáló isteninek.**

Bef.: Örömmel foglaljuk egybe mondottainkat: így, Isten kezét fogva biztos utat ígér az új esztendő.

* *

– Végül azután olyan beszédlánc-vázlatokat adunk, amelyek röviden közlik a Szilveszter este és az Újév ünnepi **miséjének** egységbe fogott tételit.

I. beszédlánc címe: „Te Deum” – „Veni Sancte”**1. (Szilveszter) beszéd: „A Te Deum embere”**

(Erkölcsei beszéd: A hálaadás és a kegyelemkérés)

Bev.: Tóbiás sorával lehetne kezdeni: „... tántorítatlanul megmaradt az istenfélelemben, és élte minden napján hálálkodott az Úrnak” (Tób. 2,14). A hála jellegét parancsolja. De kivételes alkalom az év utolsó napja, amikor is különlegesen hálaadásra gyülekezünk. – Tárgyalásunk feleljen erre a kérdésre: mit köszönünk meg az Istennek?

1. Fenntartó kegyelmét.

a) Fenntartott régi tanításával. „...igéd tartja meg azokat, kik benned bíznak” (Bölcs. 16,26).

b) Fenntartott szerető jósággal. „Aki féli az Urat, azt nem éri baj; megóvja őt Isten a kísértésben és kiragadja a bajból” (Sir. 3,1). – Ezért kiáltjuk mondván: „Óvj meg engem, Uram, mert tebenned van reményem” (Zsolt. 15,1).

2. Áldó kegyelmének bőségével.

a) Tanulj az Egyháztól: „Hála legyen Istennek kimondhatatlan ajándékáért” (2Kor. 9,15).

b) Tanulj Mesteredtől: „Atyám, hálát adok neked, hogy meghallgattál” (Jn 11,41).

Bef.: Csatlakozzunk az angyalok karához: „Hálát adunk Neked mindenható Úristen, aki vagy, aki voltál (és aki eljössz), mert átvetted a főhatalmat és uralkodol” (Jel. 11,17).

2. (Újév) beszéd: „A Veni Sancte embere”

Bev.: Idézzük a királyi Zsoltáros énekét: „Hozzád emelem, Uram, lelkemet, Istenem, tebenned remélek” (Zsolt. 24,1-2). – Majd a tárgyalás fejtegesse az Újév gondolatát:

1. Ködös az előttünk álló jövő képe.

a) Emberi szemek nem látnak oda. „Minden, ami előttünk van, hiúság, mivelhogy mindenkire egy sors várakozik: az igazra úgy, mint a gonoszra” (Préd. 9,2).

b) Mert bizonytalan az ember sorsa. „Osszad hét részre, vagy pedig nyolcra, mert nem tudod, minő baj jó a földre” (Préd. 11,2).

2. Isteni fényre borul világosságba a jövő képe.

a) Isten szeme mindent lát. „Vajon csak a közelből vagyok-e én Isten? – Úgymond az Úr, – Én nem vagyok-e Isten a távolból is? Vajon elrejtőzhetik-e bárki is rejtkehelyen, úgyhogy ne lássam őt? – úgymond az Úr” (Jer. 23,23-24).

b) Isten szeretete mindent jóra fordít. „Hittel áldozta föl Izsákot Ábrahám, amikor próbára tette Isten... Meg volt győződve, hogy Isten a halottat is föl tudja támasztani” (Zsid. 11,17 és 19). „Vessétek tehát alá magatokat Istennek. Az ördögnek viszont álljatok ellen, akkor majd megfut előletek” (Jak. 4,7).

Bef.: Így valóság lesz a boldog új év. Mert édes az Úr. És az Ő közelében vezet és tart az új év. „Közeledjétek Istenhez, s ő is közeledni fog hozzátok” (Jak. 4,7).

*

II. beszédlánc címe: A határok kérdése

1. (Szilveszter) beszéd: Az életszakaszok lezárása

(Erkölcsei beszéd: Mit zárnak és mit nyitnak?)

Bev.: Kezdjük azzal a gondolattal: minden történés a világon felbontásra tör, hogy azután új és szebb egészet alkosson. Mag... csíra... hajtás... virág... termés... És így újra. – Tárgyalásunk kérdezz-e: és az emberi élet?

1. Mindent kivét, ami alantas.

a) Felfelé tör a fejlődés. „Ami odafönn van, arra irányuljon figyelmetek, ne a földiekre” (Kol. 3,2).

b) Ég felé tör az élet. „Közeledjétek Istenhez, s ő is közeledni fog hozzátok. Mossátok le kezeiteket, ti bűnösök, s tisztítsátok meg szíveteket, ti ingadozó lelkűek!” (Jak. 4,7-9).

2. Mindent megőriz, ami örök érték.

Milyen módon?

a) Ez a tisztulás útja: „Szeressétek egymást, mint ahogy én szerettelek titeket” (Jn 15,12).

b) Ez az élet útja: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Minden lezárva érték kamrába gyűjtetik, hogy az örök életre gazdagok legyünk.

2. (Újév) beszéd: Az új életszakasz megnyitása

Bev.: Állapítsuk meg, teljes befejezést hoz-e bármely cselekedet? Még ha raktárban él is a jó, vagy temetve pihen a rossz, akkor is kiható jelentőségű. – Tárgyalásunk kérdezz-e: hogyan kezdhetünk egy boldog új évet?

1. Úgy, hogy minden rossz élményt temetve temetünk.

a) Mi – emberi erővel nem tudjuk. Élményeink élnek (Ibsen).

b) De isteni erővel tudjuk. „Ha bűneitek olyanok is, mint a skarlát, fehérek lesznek, mint a hó; és ha olyan vörösek is, mint a bíbor, fehérek lesznek, mint a gyapjú” (Iz. 1,18). „Ismét irgalmaz Ő majd nekünk; leveszi rólunk gonoszságainkat, s a tenger mélyére veti minden bűnünket” (Mik. 7,19).

2. Úgy, hogy jó erők életbe szökkenjenek.

a) Ami jó a múltunkból fakadt. „Ha szent a búza zsengeje, szent lesz a kenyér is; s ha szent a gyökér, szentek lesznek az ágak is” (Róm. 11,16).

b) Isten kegyelméből sarjadók. „...ne dicsekedjél az ágak rovására. Ha mégis dicsekednél, tudd meg: Nem te hordozod a gyökeret, hanem a gyökér téged” (Róm. 11,18).

Bef.: Örömmel állapítsuk meg, hogy az ilyen kezdés a boldog Újév hajnalhasadása.

*

III. beszédlánc címe: Az évek mesgyéjén

1. (Szilveszter) beszéd: A zárszámadások

(Erkölcsei beszéd: Évek gyűjtési számadása és évek kezdetének tervezetése)

Bev.: Az „élet könyvének” kitárulása kegyét érzem. Látom az Úr áldotta szemmel – minden élet-eseményemet. – Mit látok?

1. Veszteségeimet látom.

a) Tehetségeim elkallódását. Ezek mulasztások.

b) Bűnös tetteim sötét rovatát. Ezek bűnök. „Mert nincs a földön igaz ember, ki jót tenne és ne vétkeznék” (Préd. 7,21).

2. Leírásukat várom.

a) Áhítozom, hogy eltűnjenek.

b) Bizakodom, hogy Isten kegyelméből eltűnnek. Nekem is szóljon a Mesterem szava: „Menj, de többé ne vétkezzél!” (Jn 8,11).

3. Jó tetteimet örök magtárba zárom.

a) Ez már az öröm területe. Van ilyen is. Minden kegyelemben végzett tett örök érték.

b) Mert adott hozzá kegyelmet az Úr. – „Minél bővebben árad ugyanis a kegyelem, annál bővebben áradjon túl a hálaadás Isten dicsőségére” (2Kor. 4,15).

Bef.: Imádkozva kérjük, hogy veszteségeinket leíró tiszta lapon az örök értékeket megőrző könyv

legyen életem könyve.

2. (Újév) beszéd: A tervezetések
(Erkölcsei beszéd: Emberi tervek)

Bev.: Az Újév hajnalát rajzoljam... Várva várom az üdvözléseket és jókívánságokat... De valójában mi legyen az Újév hajnalának igazán értékes megindulása?

1. Mások szeretetét fogadom.

- a) Szóval mondottakat köszönöm. Ez valóban ajándék. Ez gazdagít.
- b) A szeretetsugárzást életté alakítom. Ezzel az ajándékkal élek. Ez tökéletesít.

2. Magam erejével dolgozom.

- a) Keresem, mi a teendő.
- b) Végrehajtom, ami kötelesség.

3. De Jézus nevében bizakodom.

- a) Magam ereje kevés.
- b) De Jézusom kegyelme elég. „Lábamnak szövétnek a te igéd, s ösvényeimnek fényesség” (Zsolt. 118,105). „Elég neked az én kegyelmem, mert az erő gyöngeségedben lesz teljessé” (2Kor. 12,9).

Bef.: Örömmel állapítom meg, hogy tervezéseimet diadalra segíti az Úr.

*

IV. beszédlánc címe: Az életkapuk

1. (Szilveszter) beszéd: A záródó kapuk küszöbén
(Erkölcsei beszéd: A zárás napja – és a nyitás pecsétje...)

Bev.: Hasonlítsuk össze az ó-év halódását és a mi halálpercünk közeledését... Állapítsuk meg, hogy a felelős lemerés pillanatát tárja ez a hasonlat elénk. „Óh halál! Be keserű rád gondolni annak, ki békében élvezte javait” (Sir. 41,1).

1. Köszönjük a távozó évnek, hogy felelős számadásra figyelmeztet.

- a) Rosszakra. „...Állandóan arra gondol és elsenyved bensőmben a lelkem” (Jer.Siral. 3,20).
- b) Jókra. „Emlékezzél meg minden áldozatodról, és találja égő áldozatodat kövérnek” (Zsolt. 19,4).

2. És kérve kérjük az Urat, hogy számadásunkat még a földön egyenleggé tegye.

- a) Törölje a bűnöket. „Melyik isten hasonló hozzád, ki megbocsátod a gonoszságot, és elengeded örökrészed maradékainak bűnét? Nem folytatja tovább haragját, mert az irgalmasságot szereti” (Mik. 7,18).

- b) És ébressze a múlt jó tetteit.

Bef.: Hálálkodva mondjuk, hogy ez a mód – a legjobb évvárás.

2. (Újév) beszéd: A nyíló kapuk küszöbén
(Dogmatikus beszéd: Örök életet keresünk)

Bev.: Állapítsuk meg, hogy az Újév kapuja – a későbbi jövő felé tárulás eszköze. – Milyen legyen a jövőm?

1. Az örök értékeket kereső.

Ez az egyéni életirány.

- a) Lelkünk ősi vágya.
- b) Isten kegyelme izzította életigény: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

2. És Jézus kezébe kapcsolódó.

Ez az égi segítség biztosítása.

- a) Krisztus szerezte. „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

b) Ember értékesítse. „Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10). „Mint az ő munkatársai, figyelmeztetünk titeket, hogy Isten kegyelmét ne vegyétek hiába” (2Kor. 6,1).

Bef.: Nyugodtan mondhatjuk, hogy az így átlépett küszöb isteni útra juttat.

*

V. beszédlánc címe: A nagy természet szava

1. (Szilveszter) beszéd: Az alkonyba hajlás gyászdala

(Szimbolikus beszéd: Mulandóság – végnélküliség)

Bev.: A ködös, sötét decemberi est színezhető... Majd folytassuk így: ugyanazt a leívelést mutatja a természet is. Tavasz... nyár... ősz... tél. Sőt: virágzás... termés hozás... levélhullás... Mintha gyászdalt énekelne a mindenség. –Tárgyalásunk ezt kérdezze: ezt kell hallania az embernek?

1. Mert ezt éneklük, tehát ezt halljuk.

De mindenki?

a) A gyarló fülűek igen.

b) A jót hallók nem.

2. De az első hallásra ne induljunk.

Mert ez letörne. Azért ne hallgassunk úgy, hogy azonnal ebbe a letörő dalba kapcsolódjunk. – Nekünk mások is dalolnak...

a) Dalolnak az angyalok. „Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön béke és jóakarátú embereknek” (Lk 2,14).

b) Dalolnak a próféták. Dávid zsoltárai...

c) Isteni életneket énekel a Mester. Hegyi beszéd (Mt 5,1-9). Ezek az akkordok életről szólnak. Még a lehajló ívelés után is emelkedést hirdetnek.

Bef.: Legyünk hálásak ezért!

2. (Újév) beszéd: Az új életre fakadás öröme

(Szimbolikus beszéd: Az élettavasz jelképei)

Bev.: Emeljük ki, hogy az előző beszéd letörő hangjával szemben diadalról is beszél a természet. – De hogyan hangzik ez a tanítás?

1. Új életerőket gyűjt a leívelő életalkony.

A természet ellankadása csak látszat. Mi a valóság?

a) Az erőgyűjtés – az új élethez. Így tehát újra él a virág...

b) És te, ember? Benned nem az ember él újra, hanem a személy, te, önmagad. Szívvel a földi életben – kivirágzik az örök életben. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

2. Új életet fakaszt az ég küldötte tavaszi napsugár.

Ez is a természet ténye.

a) Ébred az élet – de elhalt a virágélet is...

b) És az ember? Isten kegyelme újra éleszti a személyes embert, a te múltad minden emlékét. „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket és arra rendelvelek, hogy munkátokkal gyümölcsöt hozzatok: maradandó gyümölcsöt” (Jn 15,16).

Bef.: Ezen dolgozzál az új évben!

*

VI. beszédlánc címe: Az Isten adta felelőség

1. (Szilveszter) beszéd: A múltra – ítéletet

(Erkölcsei beszéd: Múltam felelőségét hordozom)

Bev.: Kérdésünk most az, milyen módon indított a szabadság útjára az Isten? Felelet: a felelősség szent terhével. Tárgyalásunk ébressze fel: miben vagyok felelős a múltam miatt?

1. Cselekedeteim szava felelősségre hív.

Mit jelent ez? Azt, hogy a tettek nem fodrozásai az ítélet tavának, hanem maradandó tényei az emberi életnek.

a) Szabad az ember – tetteiben. Magam szerint dönthetek. De az isteni kézből ki nem menekülhetek. „Amikor a pogány a törvény híján a természet szavára teszi meg a törvényben foglaltakat, törvény hiányában önmagának törvénye. Ezzel igazolja, hogy a törvény követelménye szívébe van írva, amiről lelkiismerete tanúskodik és önitétele is, mely hol vádolja, hol fölmenti – azon a napon, amikor evangéliumom szerint Isten Jézus Krisztus által ítélezik az emberek rejtett dolgai fölött” (Róm. 2,14-16).

b) De mindig dönt az Isten. Lelkiismeret szavában szól és döntő szavával ítél.

2. Mulasztásaim terhe is felelősséget követel.

De miben áll ez a felelősség?

a) Isten kegyelmi intéseinek elmellőzése von először felelősségre. „Ma, ha szavát meghalljátok, meg ne keményítsétek szíveteket” (Zsolt. 94,8).

b) Jó cselekedeteimnek elhagyása von másodsorban felelősségre. Magam mellőzése. Mások magára hagyása. Mások megrontása...

Bef.: Kiáltunk az Úrhoz: ne engedd, hogy ilyen teherrel kezdjem az új évet!

2. (Újév) beszéd: A jövőre kötelességet ír elő

(Erkölcsei beszéd: Az ember egyéni hivatása)

Bev.: Vessük fel azt a kérdést, vajon mások jókívánsága, vagy jóakarása az én jövőm alapja?

1. Magam ura embere vagyok.

„Mi az ember, hogy figyelemre méltatod, és mi az emberfia, hogy meglátogatod?” (Zsolt. 8,5 és Zsid.2,6). – Ez az Isten képének lényeges jegye. Vajon csak kegy ez? Nem! Kötelesség!

a) Isten parancsával jelzi, hogy uralkodjék a földön az ember. „...uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain s minden állaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1,28).

b) Isten parancsaival jelzi, hogy istenivé tökéletesedjék. „Ti olyan tökéletesek legyetek tehát, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48).

2. Isten kegyelmével magamból isteni embert alkotok.

A tökéletesedésnek van-e határa?

a) Nincs határa, mert végnélküli az ember élete. „Minden Istentől sugalmazott Írás hasznos a tanításra, az intésre, a feddésre, az igaz életre való nevelésre, hogy Isten embere tökéletes és minden jó-cselekedetre kész legyen” (2Tim. 3,16-17).

b) De figyelem! Itt arról van szó, hogy a végnélküli életben teljesebben és teljesebben birtokoljuk az Istent. Azért mondja szt. János: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). Ezt az embert is én alakítom Isten kegyelmével.

Bef.: Megállapítandó, hogy új ember teremtése az új ember feladata!

*

VII. beszédlánc címe: A hű szolga boldogsága

1. (Szilveszter) beszéd: Az atyai házban

(Erkölcsei beszéd: Az élet célérése)

Bev.: Vajon az elpergett év sok erőfeszítése érvényben marad-e?

1. Már itt boldog az ember.

Mindig és mindenki boldogságra tör. Ezt kívánjuk is egymásnak. – De ki érzi ezt?

a) Aki a földet atyai háznak tudja. „Mily kellemesek a te hajlékaid, seregeknek Ura!” (Zsolt. 83,2).

b) Aki a földön mindenben atyai szeretetet talál. „Boldogok a szelídek: övék lesz a föld” (Mt 5,5)...(Lásd: szt. Ferenc).

2. És milyen boldog lesz az örök életben?

De befejezés-e a földi élet? Nem! Nincs vége! Ez az egész földi élet felfelé táru. És ott milyen

lészen? Röviden: Istent bíró! – De hogyan?

a) Ha tisztaszívű az ember, övé az Isten. „Boldogok a tisztaszívűek: ők meglátják Istent” (Mt 5,8).

b. Ha övé az Isten, övé a teljes boldogság is. „...hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Boldogságérés – az életerőfeszítés eredménye.

2. (Újév) beszéd: A szolgálat boldogsága

(Erkölcsei beszéd: Az Isten-szolgálat boldogsága)

Bev.: Ez a boldogság az élet küzdőterén jut osztályrészül az Isten hűségeseinek. – De tartalmilag mit jelent ez?

1. Gazdagodhat a földön.

a) Isten kegyelmének felfogásával.

b) Saját munkája eredményeivel.

2. Hogy gazdag legyen az égben.

a) Örök értékeket gyűjtő a földön. „Gyűjtsetek kincset a mennyben, ahol se moly, se rozsdá nem emészt, tolvajok nem törnek be és nem lopnak. Ahol a kincsed, ott a szíved is” (Mt 6,20).

b) Örök boldogságot él az égben. „Legyenek jótékonyak, gazdagodjanak jótettekben, szívesen és együttérzéssel adakozzanak. Így biztos alapot gyűjthetnek a jövőre, és elnyerik az igaz életet” (1Tim. 6,18-19).

Bef.: Újévi jelszavunk legyen: az Úr szolgálatára jelentkezem!

* *

– A sorozatoknak tervezett szilveszteri és újévi beszédláncok után **különálló beszéd-címek** következzenek.

1. beszéd: **Szilveszter éjszakájának éberei**

2. beszéd: **A rádió szava – Isten rádiójának hírharsonája**

3. beszéd: **A nagy elhatározások**

4. beszéd: **Csendülő pohár – vagy Istennel egybecsendülő lélek?**

5. beszéd: **A várakozás napja**

6. beszéd: **A szebb jövő áhítozása**

7. beszéd: **Temethető-e a múlt és hogyan támasztható fel?**

1. Isten kegyességeképpen.

2. Isten ajándékaképpen.

8. beszéd: **Embortalálkozások – Istennel való találkozás**

9. beszéd: **In nomine Jesu**

10. beszéd: **A bizonytalan jövő biztató Sarkcsillaga**

11. beszéd: **Az Úr biztos útjain**

12. beszéd: **Várható-e tétlenül a szebb jövő?**

13. beszéd: **Az ember is teremtő**

14. beszéd: **Az Isten a jövő Ura**

15. beszéd: **A múlt az enyém, a jövő az Úré**

16. beszéd: **Az Úratyám atyasága – az én jövőm bizakodása**

* * *